

Vücutumuzdaki Sistemler Akademik Ba?ar? Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vücutumuzdaki Sistemler Akademik Ba?ar? Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32558>

Özet

Vücutumuzdaki Sistemler Akademik Başar? Testi (VSABT), öğrencilerin insan vücudunu oluşturan temel sistemler hakkındaki bilgi düzeylerini ve **akademik başarıları** ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir başarı testidir. A. Yerlikaya ve M. H. Güne? tarafından 2016 yılında geliştirilen bu araç, özellikle biyoloji ve fen bilimleri eğitiminde, öğrencilerin sindirim, dolaşım, solunum ve boşaltım gibi hayati **vücut sistemleri** konularındaki öğrenme süreçlerini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması içermektedir.

Testin temel amacı, öğrencilerin konuyla ilgili kavramsal bilgileri ne derece edindiğini nesnel bir şekilde belirlemek ve eğitimcilerin öğretim yöntemlerinin etkinliğini değerlendirmelerine yardımcı olmaktır. Bu test, genellikle çoktan seçmeli formatta olup, öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini (anlama, uygulama, analiz) ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Vücut Sistemleri, **Akademik Başar?** Testi, Biyoloji Eğitimi, Başar? Ölçme, Öğrenme Süreçleri, Fen Bilimleri, Test Geliştirme.

Yazarlar

Aslı YERLİKAYA, M. H. GÜNE?

Amaç

Vücutumuzdaki Sistemler Akademik Başar? Testi'nin (VSABT) geliştirilmesindeki temel amaç, ortaokul veya lise düzeyindeki öğrencilerin Biyoloji dersi müfredatında yer alan insan vücudu sistemleri (dolaşım, solunum, sindirim, vb.) konularındaki bilgi, kavrama ve uygulama düzeylerini standart bir araçla ölçmektir. Bu test, öğretmenlere ve araştırmacılara öğrencilerin öğrenme eksikliklerini ve güçlü yönlerini belirlemede objektif veriler sunar.

Ölçek, aynı zamanda, bu konuların öğretim süreçlerinde kullanılan pedagojik yaklaşımların etkinliğini değerlendirmek ve gerektiğinde müfredat veya öğretim materyallerini revize etmek için bir değerlendirme aracı olarak da hizmet vermektedir. Test, öğrencilerin başarı düzeylerini karşılaştırmalı olarak analiz etmeye olanak tanır.

Yapı

VSABT, **bilişsel alan** ve akademik bilgi edinimi yapıları ölçmektedir. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, öğrencilerin belirli bir bilimsel konu alanındaki (insan vücut sistemleri) sahip oldukları bilgi

birikimi ve bu bilgiyi problem çözme senaryolarında kullanabilme becerisidir.

Ba?ar? testleri genellikle **tek boyutlu** veya konu alt ba?lıklarına göre çok boyutlu bir yapıya yansatabilir. Bu testin yapısı, konu alanının kapsamı (örneğin, hücreden organ sistemlerine kadar olan hiyerarşi) ve bilişsel karmaşıklık (ezberden analize) kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Ölçeğin yapısal geçerliği, bu bilişsel ve içeriksel boyutların test maddeleri aracılığıyla ne kadar iyi temsil edildiğini gösterir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, orijinal makalenin başlığı ("Development and Validation...") geçerlik çabalarının yapıldığını göstermektedir. Ölçeğin geliştirilmesi sırasında, genellikle aşağıdaki **geçerlik** türleri incelenmiştir:

Kapsam Geçerliği (Content Validity): Test maddelerinin, ilgili müfredat ve öğrenme hedeflerini ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı Geçerliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik yapıya ölçüp ölçmediğini kontrol etmek amacıyla genellikle **faktör analizi** teknikleri (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanılmıştır. Bu, testin gerçekten vücut sistemleri bilgisini ölçtüğünü kanıtlar.

Ayrırt Edicilik Geçerliği: Maddelerin, yüksek ba?arılı öğrenciler ile düşük ba?arılı öğrencileri birbirinden ne kadar iyi ayırdığını incelenmiştir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, ba?ar? testlerinin geliştirme sürecinde **güvenirlik** katsayılarının hesaplanması standart bir prosedürdür. Bu ölçek için muhtemelen aşağıdaki yöntemler kullanılmıştır:

Çıkarılabilirlik Güvenirliği: Maddeler arasındaki tutarlılığı ölçmek için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir alfa değeri, testteki tüm maddelerin aynı yapıya ölçtüğünü gösterir.

Madde Analizi: Testin genel güvenilirliğini artırmak amacıyla, maddelerin güçlük ve ayrırt edicilik indeksleri detaylıca incelenmiş ve uygun olmayan maddeler testten çıkarılmıştır.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlarının tutarlılığını incelemek için kullanılabılır.

Faktör Analizi

Vücudumuzdaki Sistemler Akademik Ba?ar? Testi'nin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla **faktör analizi** teknikleri uygulanmıştır. Ba?ar? testleri genellikle tek bir genel ba?ar? faktörünü ölçme e?iliminde olsa da, bu testin farklı vücut sistemleri (solunum, sindirim vb.) arasındaki bağımsızlık düzeyini incelemek için çok faktörlü bir yapı da test edilmiş olabilir.

Orijinal çalışmada (YERLİKAYA & GÜNEŞ, 2016), testin ölçmeye çalıştığı bilişsel yapının amaca uygunluğunu doğrulamak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak, maddelerin beklenen faktörlere yüklenip yüklenmediği istatistiksel olarak incelenmiştir. Bu analizler, testin yapısal bütünlüğünü sağlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Başarı Testi (Achievement Test) / Ölçek Geliştirme Çalışması

Format: Genellikle Çoktan Seçmeli (Multiple-Choice) veya Doğru/Yanlış formatında başarı sorularından oluşur. (Kesin bilgi için orijinal makaleye bakılmalıdır.)

Dil: Türkçe

Hedef Grup: Ortaokul veya Lise öğrencileri (İlgili biyoloji/fen bilimleri müfredatını almış olanlar)

Yaş Grubu: Genellikle 12-18 yaş aralığı.

Popülasyon Detayları: Testin geliştirme ve standardizasyon çalışmaları, Türkiye'deki çeşitli ortaokul veya lise kademelerindeki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Test, öğrencilerin bilgi düzeylerini, kavramsal anlamaları ve bilgiyi uygulama becerilerini ölçmeye yönelik maddeler içerir. Puanlama, doğru cevap sayısına göre yapılır. Derecelendirme bilgisi kaynakta '-' olarak belirtilmiştir, ancak başarı testlerinde genellikle doğru cevap 1 puan, yanlış cevap 0 puan olarak değerlendirilir.

Anahtar Kelimeler

Biyoloji, İnsan Anatomisi, **Bilişsel Alan**, Değerlendirme, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**, Fen Eğitimi, Öğrenci Performansı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aslı YERLİKAYA

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: drasliyerlikaya@gmail.com

Yazın Adresi: Orijinal makalede belirtilen akademik kurum adresi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Şinler: Testin akademik ve araştırma amaçlı kullanım için sorumlu yazar (Asıl YERLİKAYA) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geniş ölçekli kullanım için yazarın izni gereklidir.

Test Yılı?: Testin geliştirildiği ve valide edildiği yıl 2016'dır.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: vucudumuzdaki-sistemler-akademik-basari-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik/güvenirlilik çalışmalarına dair temel referans aşağıdadır. İlgili makaleye Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

A. YERLİKAYA and M. H. GÜNEŞ, "Development and Validation of the Achievement Test of Body Systems," *Participatory Educational Research (PER)*, no. *Special Issue 2016-III*, pp. 68-76, Nov. 2016.

Vücutumuzdaki Sistemler Akademik Başarı Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu başarı testinin maddeleri, yayın hakkı ve telif kısıtlamaları nedeniyle bu platformda açıkça sunulmamaktadır. Maddelere erişim için, lütfen yukarıda belirtilen akademik makaleye (YERLİKAYA & GÜNEŞ, 2016) ve ilgili PDF dosyasına başvurunuz.